5
Vragenuur: Vragen Van Veldhoven

Vragen van het lid Van Veldhoven aan de staatssecretaris van Economische Zaken, bij afwezigheid van de minister van Economische Zaken, over **het bericht "Slimme energiemeters gevoelig voor fraude"**.

☐

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Voorzitter. De goedkoopste en schoonste energie is altijd nog de energie die je helemaal niet gebruikt. Energiebesparing is van groot belang om minder afhankelijk te zijn van Putin, maar ook voor lagere energielasten en een beter klimaat. Daarvoor zijn die slimme meters nu juist belangrijk. Met die slimme meters krijgen mensen namelijk meer zeggenschap over hun eigen energieverbruik. Dan kunnen ze controleren waar ze het meeste kunnen besparen: is het de koelkast in de schuur of toch de vriezer op zolder, of is het de wasmachine? Waar komt die energierekening vandaan?

Dat zijn dus allemaal grote voordelen van zo'n slimme meter, maar dan moet de privacy natuurlijk wel gewaarborgd zijn. Niet de minste organisaties, namelijk de brancheorganisaties Netbeheer Nederland en Energiebeheer Nederland, waarschuwen dat die privacy niet op orde is. Die slimme energiemeters zijn blijkbaar gevoelig voor identiteitsfraude. Bij de apps die de mensen gebruiken, wordt de identiteit van de bewoner nauwelijks gecontroleerd. Ze zijn in een handomdraai door andere mensen in te zien. Misschien denkt men: wat maakt het uit of iemand weet hoeveel elektriciteit ik gebruik? Het kan voor inbrekers echter heel interessant zijn om te weten wanneer alle lichten uitgaan of wanneer er al een tijd geen gebruik is gemaakt van energie omdat men dan misschien niet thuis is. Dat zijn allemaal redenen waarom het belangrijk is dat we er echt voor zorgen dat de privacy nadrukkelijk gewaarborgd is.

Daarom heb ik een aantal vragen aan de staatssecretaris. Wij zijn voorstander van de slimme meter, maar die moet dan wel echt privacyproof zijn. Deelt de staatssecretaris de zorgen over dat privacyprobleem? Sinds wanneer is het departement daarvan op de hoogte? Welke acties gaat ze ondernemen om dit aan te pakken? Afgezien van het punt over dat lek zijn er heel duidelijke afspraken gemaakt met de consumenten over wanneer die gegevens mogen worden uitgelezen. Ook daar moet je zelf over kunnen gaan.

☐

Staatssecretaris **Dijksma**:
Voorzitter. We hebben inderdaad gezien dat er een journalist is geweest die toegang heeft gekregen tot meetgegevens van consumenten. Dat is gelukt door gebruik te maken van zwakheden in de systemen van een aantal aanbieders van energiebesparingsdiensten. Ik ben het van harte met mevrouw Van Veldhoven eens dat die slimme energiemeter van heel grote waarde is voor consumenten. Ik ben het ook van harte met haar eens dat de privacy van die consumenten gewaarborgd dient te zijn. Immers, meetgegevens zijn persoonsgegevens. Consumenten moeten erop kunnen vertrouwen dat er vertrouwelijk wordt omgegaan met hun gegevens, zodat hun privacy gewaarborgd is. Als dat niet zo is, nemen we dat hoog op. Alle betrokken partijen moeten ervoor zorgen dat dit in de toekomst niet meer gebeurt. De ACM heeft onmiddellijk een brief aan de brancheorganisatie Netbeheer Nederland gestuurd en om opheldering gevraagd. Er is al een aantal acties ondernomen. Daarmee wil ik mijn bijdrage afsluiten. De netbeheerders beheren de slimmemeterinfrastructuur. Ze hebben ook onderzoek gedaan. Verder hebben we wettelijk heel goed vastgelegd dat die privacy gewaarborgd is.

We hebben echter ook gezien dat sommige aanbieders het verkrijgen van dat klantmandaat onvoldoende robuust organiseren. Dat blijkt uit het onderzoek van de netbeheerder. Er is dus een fout gemaakt in de uitvoering. Inmiddels heeft de netbeheerder bij alle 96 aanbieders nagekeken of zij voldoen aan alle wettelijke verplichtingen. Dat blijkt inmiddels het geval. Er was aanvankelijk bij zeven partijen een vraagteken, maar in de laatste dagen hebben we gezien dat die partijen hun zaken op orde hebben. Dat betekent dat, in ieder geval wat ons betreft, de zaak nu is opgepakt. Uiteindelijk beoordelen de onafhankelijke toezichthouders ACM en College bescherming persoonsgegevens voor ons of men dat goed genoeg blijft doen.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Deze keer was het een journalist, die ermee naar buiten kwam, maar we weten natuurlijk niet wie er allemaal nog meer probeert om op deze manier de systemen binnen te komen. Die mensen zullen dat immers waarschijnlijk niet melden. Ik ben wel blij dat de staatssecretaris de zorgen van mijn fractie deelt, juist vanwege het belang van de slimme meter en de verdere uitrol daarvan. Wij hebben destijds bij de uitrol ook gezegd dat mensen de keuze moesten krijgen om hem uit te zetten. Is ook die keuze nog steeds gewaarborgd? Het is mooi dat we nu aan alle wettelijke vereisten voldoen, maar heeft de consument daarmee echt het recht om duidelijke afspraken te maken over hoe vaak de gegevens worden uitgelezen, waarvoor de gegevens worden gebruikt en hoe daarmee naar derden toe wordt omgegaan?

Ten slotte vraag ik de staatssecretaris of zij er samen met de onafhankelijke toezichthouders voor wil zorgen dat wij dit actief blijven monitoren. ICT-systemen zijn te kraken, op heel veel plekken. Dan is het ook belangrijk dat je zelf actief op zoek blijft gaan naar de lekken. Is de staatssecretaris daartoe bereid?

Staatssecretaris **Dijksma**:
Het is helder dat de keuze voor de klant, juist ook door de wetsbehandeling in de Eerste Kamer, uiteindelijk via de wet gewaarborgd is. Aanvankelijk was het de bedoeling dat je sowieso een slimme energiemeter kreeg, maar nu is er keuzevrijheid geregeld. Dat betekent dat de aanbieders met een klantmandaat moeten werken. Daarin kan ook een aantal van dat soort zaken door de consument met de aanbieder worden geregeld.

Het laatste punt van mevrouw Van Veldhoven lijkt mij adequaat. Het is inderdaad goed om actief te monitoren hoe het systeem werkt. Daar hebben we onze toezichthouders voor en ik denk dat ook Netbeheer Nederland en Energie-Nederland dat zullen doen. We moeten gewoon vaststellen dat meetgegevens persoonsgegevens zijn. We hebben beloofd en ook vastgelegd in de wet dat de privacy moet worden gewaarborgd. Daar moeten we dus iedereen

aan houden die in dit veld met die slimme energiemeter aan de slag gaat. Dat is in het belang van de consument.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
De consument heeft inderdaad een keuze, maar die keuze kan ook zijn het uitzetten van de slimme meter. Anders maakt hij ook voor degene die na hem in hetzelfde huis woont, de keuze dat er geen slimme meter in zit. Daarom hebben we destijds in de Kamer gezegd: je kunt de privacy ook waarborgen door te regelen dat de slimme meter uit kan. Ik wil dus graag zeker weten dat dat echt gerespecteerd wordt.

De staatssecretaris is ook voorstander van actieve monitoring. Kunnen wij onze onafhankelijke toezichthouders vragen of zij over een halfjaar nog eens willen aangeven hoe het staat met de monitoring, of zij actief op zoek zijn gegaan naar lekken en of zij niet alleen op het punt van de regelgeving maar ook in de praktijk hebben kunnen vaststellen dat de privacy echt goed gewaarborgd is, niet alleen op papier maar ook in de praktijk?

Staatssecretaris **Dijksma**:
De eerste vraag van mevrouw Van Veldhoven was: is er een keuze om de meter actief uit te zetten? Ja, die keuzevrijheid is er.

De tweede vraag van mevrouw Van Veldhoven was: hoe gaan we monitoren en wat kunnen we daarin van onze toezichthouders vragen? Het lijkt mij goed dat we dat nog eens met de toezichthouders overleggen. Mevrouw Van Veldhoven weet dat zij daarin wel een onafhankelijke rol spelen, maar ik ben van harte bereid om via de minister ook dit punt op tafel te leggen. Dan krijgt de Kamer, denk ik, schriftelijk een voorstel voor de wijze waarop dat wel of niet kan worden opgepakt. Ik kan namelijk op dit moment niet voorzien wat de eventuele consequenties zijn van het precieze monitoren; het is ook niet mijn eigen portefeuille. Het lijkt mij echter evident dat we dit met de toezichthouders gaan bespreken.

Mevrouw **Van Veldhoven** (D66):
Hartelijk dank daarvoor.

Mevrouw **Van Tongeren** (GroenLinks):
Met D66 vindt GroenLinks smart grids en smart meters heel belangrijk. De staatssecretaris zei dat ook. Ik vroeg mij af in hoeverre de staatssecretaris bereid is ervoor te zorgen dat er in alle overheidsgebouwen heel snel slimme meters komen.

Staatssecretaris **Dijksma**:
Nu overvraagt mevrouw Van Tongeren mij. Ik denk dat het op zichzelf voor alle energiegebruikers van groot belang kan zijn. Ik kan op dit moment niet overzien wat de stand van zaken is. In de brief die ik mevrouw Van Veldhoven toezegde met een explicieter antwoord op de vraag hoe we gaan monitoren dat de privacy gewaarborgd is, kunnen we dit punt van mevrouw Van Tongeren in een klap meenemen.

De **voorzitter**:
Dank u wel voor uw antwoorden en voor uw komst naar de Kamer. Ik hoop dat u nog even wilt blijven voor de stemmingen.